

29. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2022. GODINE
2. RAZRED
ISTRAŽIVAČKI RAD
RADNI MATERIJAL

Prilog 1

Od posljednjeg popisa stanovništva Republika Hrvatska je postala punopravna članica Europske unije (EU). Ulazak u EU za Republiku Hrvatsku povijesni je događaj kojim je omogućeno slobodno kretanje hrvatskih državljana u svim državama EU-a te njihovo zapošljavanje na zajedničkom tržištu rada. Iako ta činjenica, s jedne strane, svjedoči o političkom, društvenom i gospodarskom uspjehu Republike Hrvatske, s druge strane, otvorila se mogućnost za iseljavanjem većeg broja stanovništva. Dodatni poticaj za to bila je gospodarska kriza iz 2008. godine koja je prouzročila veliku nezaposlenost, osobito mladih. Inače, gospodarskoj krizi prethodilo je pristupanje bivših socijalističkih zemalja u EU koje su u tim okolnostima doživjele veliko iseljavanje, poglavito kao posljedica nezaposlenosti (npr. Poljska, Bugarska, Rumunjska). S obzirom na ta iskustva, Hrvatska u trenutku svog pristupanja u EU nije imala scenarij kratkoročnih i dugoročnih promjena koje bi se mogle dogoditi u društvu i gospodarstvu nakon pristupanju u EU (Akrap, 2013). Budući da je Hrvatska do pristupanja u EU imala stalni problem sa nezaposlenošću, očekivalo se pojačano iseljavanje kao i kod drugih država, ali ne masovnijeg karaktera (Akrap, 2013). Međutim, iseljavanje koje je uslijedio najveće je od Domovinskog rata. Zapravo, recentni val iseljavanja možda je i najnepovoljniji do sada jer se odvijao u okolnostima smanjene rodности, prirodnog pada, ukupne depopulacije i ubrzanog procesa starenja stanovništva (Pokos, 2017)... ...Zbog svega navedenoga, Hrvatska se našla među europskim državama s izrazito negativnim demografskim procesima, trendovima, odnosima i strukturama (Pokos, 2017). U takvim okolnostima osobito su ugroženi razvojni potencijali depopuliranih regija koje nemaju gospodarsku snagu kojom bi mogle zadržati i privući (mlado) stanovništvo. Među njima je i Istočna Hrvatska koja je jedno od najučestalijih polazišta recentnog iseljavanja....

Izvor: Majstorić, I. 2020: Depopulacija Istočne Hrvatske – uzrok daljnjeg zaostajanja u regionalnom razvoju Hrvatske?, Geografski horizont, 66.(2.), str. 45-61.

Cilj ovog rada je analizirati dostupne popisne podatke kako bi utvrdili kretanje broja stanovnika na prostoru Istočne Hrvatske, ali i njihovu biološku strukturu kao pokazatelj potencijala budućeg razvoja.

Pritom se prostorom Istočne Hrvatske smatra sljedećih pet županija: Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Osječko-baranjska, Virovitičko-podravska i Vukovarsko-srijemska županija.

Prilog 2. Broj stanovnika Hrvatske i županija Istočne Hrvatske po popisima od 1991. do 2021. godine

	1991.	2001.	2011.	2021.
Republika Hrvatska	4 784 265	4 437 460	4 284 899	3 888 529
Istočna Hrvatska	<u>A</u>	891 259	805 998	<u>D</u>
Brodsko-posavska	174 998	176 765	158 575	130 782
Osječko-baranjska	367 193	330 506	<u>C</u>	259 481
Požeško-slavonska	99 334	<u>B</u>	78 034	64 420
Virovitičko-podravska	104 625	93 389	84 836	70 660
Vukovarsko-srijemska	231 241	204 768	179 521	144 438

Izvor: Matišić, M., Pejnović, D., 2015: Uzroci i posljedice zaostajanja Istočne Hrvatske u regionalnom razvoju Hrvatske, Hrvatski geografski glasnik 77 (2), 101-140., Državni zavod za statistiku, 2001: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., www.dzs.hr (23.3.2022.), Državni zavod za statistiku, 2022: Prvi rezultati Popisa 2021., www.dzs.hr (23.3.2022.).

Prilog 3. Nezaposleni po županijama Istočne Hrvatske od 1991. do 2021. godine

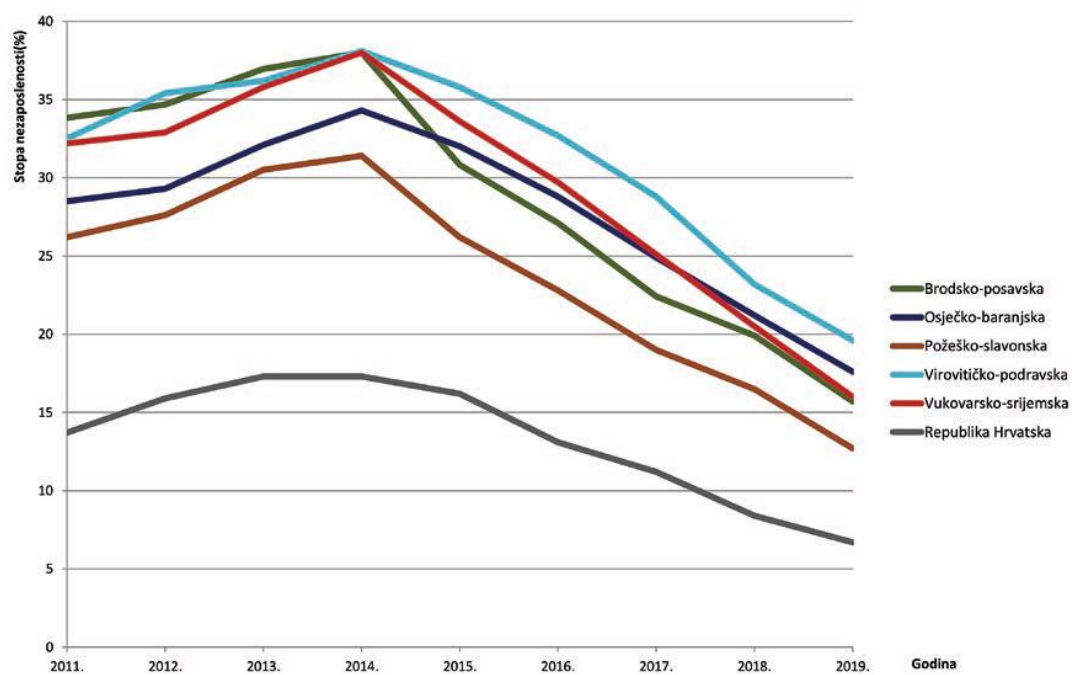
Županija	Nezaposleni 1991.	Nezaposleni 2001.	Nezaposleni 2011.	Nezaposleni 2021.
Brodsko-posavska	15 005	18 747	16 906	6 244
Osječko-baranjska	19 837	35 158	32 663	15 765
Požeško-slavonska	4 760	7 340	5 996	2 568
Virovitičko-podravska	3 828	9 917	9 395	3 995
Vukovarsko-srijemska	15 865	23 118	18 377	6 876

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2022: Registrirana nezaposlenost, www.statistika.hzz.hr (23.3.2022.), Hrvatski zavod za zapošljavanje, 2022: Serije podataka od 1952. do 2012. godine, www.statistika.hzz.hr (23.3.2022.).

Stopa nezaposlenosti (u postotcima) po županijama Istočne Hrvatske 2001., 2011. i 2021. godine

Županija	2001.	2011.	2021.
Republika Hrvatska	22,6	19,1	7,6
Brodsko-posavska	34,5	33,8	12,3
Osječko-baranjska	30,8	28,5	13,4
Požeško-slavonska	27,9	26,2	9,01
Virovitičko-podravska	28,7	32,5	14,0
Vukovarsko-srijemska	40,1	32,2	10,8

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2022: Stopa registrirane nezaposlenost, www.dzs.hr (23.3.2022.), Eurostat, 2022: Euro area unemployment at 6.8%, ec.europa.eu/eurostat (23.3.2022.).

Izvor: Majstorić, I., 2020: Depopulacija Istočne Hrvatske – uzrok daljnjeg zaostajanja u regionalnom razvoju Hrvatske?, Geografski horizont, 66(2), 45-61.

Prilog 4.

	2011		2012	
	Ukupno doseljeni	Doseljeni iz inozemstva	Ukupno odseljeni	Odseljeni u inozemstvo
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	1315	66	1641	228
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	1304	57	1989	414
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	2271	248	2960	325
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	4993	401	5547	611
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	2711	311	3950	772

	2013		2014	
	Ukupno doseljeni	Doseljeni iz inozemstva	Ukupno odseljeni	Odseljeni u inozemstvo
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	1387	67	1830	236
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	1361	80	1778	239
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	2360	216	3649	695
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	4976	395	6183	983
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	2703	325	4327	1019

	2015		2016	
	Ukupno doseljeni	Doseljeni iz inozemstva	Ukupno odseljeni	Odseljeni u inozemstvo
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	1377	99	2549	804
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	1708	125	2951	1028
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	2257	300	4511	1571
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	5198	470	7832	2212
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	2959	434	5671	1967

	2017		2018	
	Ukupno doseljeni	Doseljeni iz inozemstva	Ukupno odseljeni	Odseljeni u inozemstvo
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	1276	167	2866	1322
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	1554	166	3389	1564
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	2137	348	5838	3271
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	5231	598	10691	5094
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	2904	447	8569	5091

	2019		2020	
	Ukupno doseljeni	Doseljeni iz inozemstva	Ukupno odseljeni	Odseljeni u inozemstvo
VIROVITIČKO-PODRAVSKA ŽUPANIJA	1494	268	2660	998
POŽEŠKO-SLAVONSKA ŽUPANIJA	1743	373	2715	1078
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA	3049	1184	4626	2073
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	6016	1225	8573	3069
VUKOVARSKO-SRIJEMSKA ŽUPANIJA	3293	1164	5398	2510

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2022: Doseljeno i odseljeno stanovništvo po gradovima/općinama, www.dzs.hr (23.3.2022.).

Prilog 5. Struktura stanovništva prema velikim dobnim skupinama u županijama Istočne Hrvatske 2001., 2011. i 2021. godine

Popisna godina	2001.			2011.			2021.		
Županija/velika dozna skupina (godina)	0-14	15-64	65 i više	0-14	15-64	65 i više	0-14	15-64	65 i više
Brodsko-posavska	19,6	65,3	15,1	17,7	64,7	17,6	14,2	63,3	22,5
Osječko-baranjska	17,8	67,2	15,0	15,3	67,8	16,9	13,7	64,5	21,8
Požeško-slavonska	19,8	64,4	15,8	16,8	65,3	17,9	14,2	63,1	22,7
Virovitičko-podravska	18,2	65,7	16,1	15,9	67,0	17,1	14,1	64,0	21,9
Vukovarsko-srijemska	19,2	66,4	14,4	16,9	66,0	17,1	14,0	63,4	22,6

Izvor: Državni zavod za statistiku, 2001: Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2001., www.dzs.hr (23. 3. 2022.), Državni zavod za statistiku, 2011: Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, popis 2011., www.dzs.hr (23. 3. 2022.). Državni zavod za statistiku, 2022: Prvi rezultati Popisa 2021., www.dzs.hr (23. 3. 2022.).

Prilog 6.

VRSTA REFERENCE TYPE OF REFERENCE	CITIRANJE U TEKSTU CITING IN THE TEXT		REFERENCA U POPISU LITERATURE I IZVORA REFERENCE IN THE LIST OF REFERENCES
	Hrvatski Croatian	Engleski English	
Članak u časopisu Paper in a journal	(Klarić, 2016)	(Klarić, 2016)	Klarić, Z., 2016: Geographical aspects of the territorial organisation of Croatia and comparison with other European countries, <i>Croatian Geographical Bulletin</i> 78 (2), 49-75, DOI: 10.21861/HGG78.02.02. Broj 78 označuje godište (volumen) časopisa, (2) broj sveska unutar godišta, 49-75 paginaciju rada u svesku, a DOI: 10.21861/HGG78.02.02 označuje DOI rada. No. 78 denotes the year (volume) of the journal, (2) the number of the volume within the particular year, 49-74 indicates the page numbers within the volume, while DOI: 10.21861/HGG78.02.02 is the DOI of the paper.
Članak u časopisu s 2 autora Paper in a journal with 2 authors	(Garay i Cànoves, 2011)	(Garay and Cànoves, 2011)	Garay, L., Cànoves, G., 2011: Life Cycles, Stages and Tourism History. The Catalonia (Spain) Experience, <i>Annals of Tourism Research</i> 38 (2), 651-671.
Članak u časopisu s 3 i više autora Paper in a journal with 3 or more authors	(Lozić i dr., 2006)	(Lozić et al., 2006)	Lozić, S., Fuerst-Bjelčić, B., Perica, D., 2006: Quantitative-geomorphological and Environmental historical Impact on the Ecological Soil Depth; Northwestern Croatia, <i>Hrvatski geografski glasnik</i> 68 (1), 7-25.
Članak objavljen na dva jezika Journal published bilingually	(Winde, 2015)	(Winde, 2015)	Winde, F., 2015: Uranium pollution in South Africa: past research and future needs/Onečišćenje uranijem u Južnoafričkoj Republici: prošla istraživanja i buduće potrebe, <i>Hrvatski geografski glasnik</i> 77 (2), 33-53.
Članak u časopisu s identifikatorom DOI Paper in a journal with DOI	(Radeva i dr., 2018)	(Radeva et al., 2018)	Radeva, K., Nikolova, N., Gera, M., 2018: Assessment of hydro-meteorological drought in the Danube Plain, Bulgaria, <i>Hrvatski geografski glasnik</i> 80 (1), 7-21, DOI: 10.21861/HGG.2018.80.01.01.
Knjiga Book	(Graham i dr., 2000)	(Graham et al., 2000)	Graham, B., Ashworth, G. J., Tunbridge, J. E., 2000: <i>A Geography of Heritage: Power, Culture and Economy</i> , Arnold, London.
Poglavlje u knjizi Chapter in a book	(Russo i Van der Borg, 2008)	(Russo and Van der Borg, 2008)	Russo, A. P., Van der Borg, J., 2008: Area Regeneration and Tourism Development: Evidence from Three European Cities, in: Jansen-Verbeke, M., Priestley, G. K., Russo, A. P. (eds.): <i>Cultural Resources for Tourism: Patterns, Processes and Policies</i> , Nova Science Publishers, New York, 197-213.
Članak u zborniku radova Paper in proceedings	(Bočić i dr., 2014)	(Bočić et al., 2014)	Bočić, N., Buzjak, N., Kern, Z., 2014: Some New Potential Subterranean Glaciation Research Sites from Velebit Mt. (Croatia), in: Lewis, L., Kern, Z., Maggi, V., Turri, S. (eds.): <i>6th International Workshop on Ice Caves</i> , National Cave and Karst Research Institute, Carlsbad, 72-76.
Članak na internetskoj stranici Paper on the internet page	(Faričić, 2003)	(Faričić, 2003)	Faričić, J., 2003: Postoji li danas Dalmacija?, http://www.geografija.hr/hrvatska/postoji-li-danas-dalmacija/ (6. 2. 2016.)
Tiskana publikacija Published publication	(DZS, 2003)	(CBS, 2003)	Državni zavod za statistiku (DZS) / Croatian Bureau of Statistics (CBS), 2003: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2001.: stanovništvo prema spolu i starosti, po naseljima / Census of population, households and dwellings 31 March 2001: Population by sex and age, by settlements, Statistička izvješća / Statistical Reports 1167, Zagreb.